

Quod necesse est præxistere semper alia substantiam actu existentem, quæ facit, ut puta animal si animal fit. Quale verò, aut quantum, non est necesse, nisi potentia solum.

CAPVT X.

Cum autem definitio oratio sit, omnis autem oratio partes habeat, ac sicuti oratio ad rem, similiter & pars orationis ad partem rei se habeat, dubitatur vtrum oportet partium orationem inesse in oratione totius, an non. In quibusdam enim videntur inesse: in quibusdam verò non. Circuli enim ratio non habet rationem incisionum: ratio verò syllabæ habet rationem elementorum. Atqui circulus diuiditur in incisiones, sicuti syllaba in elementa. Item autem si partes priores sint recto, recti autem anguli acutus est pars, & digitus animalis, prior erit acutus recto, & digitus homine. Videntur tamen ista esse priora: ratione nanque dicuntur ex istis: & eo quòd sint absque inuicem, priora sunt. An multis modis dicitur pars? Quorum vnus modus, secundum quantum mensurans. Sed hæc quidem prætermittatur. Ex quibus verò substantia tanquam ex partibus est, hoc considerandum est. Si igitur hoc quidem materia est, hoc verò species, hoc verò ex his, & substantia est materia, & species, & quod ex his, quòdam modo quidem materia etiam pars alicuius dicitur, quodammodo verò non: quandoquidem ex quibus ratio speciei, vtputa concauitatis, non est pars caro: hæc enim materia, in qua fit, similitatis autem pars aliqua est: & totius quidem statum pars, æs: eius autem quod vt species dicitur statum, minime: dicendum enim specie, & quatenus speciem habet, vnumquodque: materiale verò nunquam secundum se dicendum. Quare circuli quidem ratio non habet eam, quæ incisionum ratio est, sed syllabæ eam, quæ elementorum est, quia elementa rationis, partes sunt speciei, & non materia. Incisiones verò horum sic partes tanquam materia, in quibus adueniunt: propinquiores tamen speciei, quam æs, cum in ære rotunditas fiat. Quodammodo verò nec elementa cuncta, in ratione syllabæ inerunt, vtputa, hæc cæca, aut quæ in ære sunt. Iam enim etiam hæc, syllabæ pars sunt, tanquam materia sensibilis. Etenim linea non si diuisa in ossa, & neruos, & carnes. Propter hoc, & ita ex his sunt tanquam ex iis,

ἄπ' ἀνάγκη περιεπαρῆεν αἰεὶ ἐτέραν ὁσόντι ἐπιτελεῖα οὕσαν ἢ ποιεῖ, ὅτι ζῶον εἰ γίνεται ζῶον ποῖόν ᾗ ἢ ποσὸν ἐκ ἀνάγκη, ἀλλ' ἢ δυναίμαι μόνον. Κερδίζωνι.

Εἰ δὲ ὁ ἄριστος λόγος ὅτι, παρὶς ᾗ λόγος μέρη ἔχει, ὡς ὁ λόγος πρὸς τὸ περιεπαρῆμα, καὶ τὸ μέρος τῷ λόγῳ πρὸς τὸ μέρος τῷ περιεπαρῆματος ὁμοίως ἔχει, διαρείεται ἡ δὴ, πῶτερον δὲ τῶν μερῶν λόγον περιεπαρῆεν εἰ τῶν τῷ ὅλου λόγῳ, ἢ οὐ. ἐπεὶ ἐπίαν ἄλλ' γὰρ φαίνονται ἐπίαντα, ἐπεὶ ἐπίαν ἢ οὐ. τῷ ἄλλ' γὰρ κύκλῳ ὁ λόγος ἵκε ἔχει τὸν τῶν τμημάτων ὁ δὲ τῆς συλλαβῆς, ἔχει τὸν τῶν στοιχείων ἡμέτεροι διαρείεται καὶ ὁ κύκλος εἰς τὰ τμήματα, ὡς πρὸς καὶ ἡ συλλαβὴ εἰς τὰ στοιχεία. ἐπὶ ᾗ εἰ περιεπαρῆεν τὰ μέρη τῷ ὅλου, τῆς ᾗ ὁρθῆς ἢ ὅξείας μέρους, καὶ ὁ δάκτυλος τῷ ζῴῳ, πρὸς τὸν ἀνὴρ ἢ ὅξεία τῆς ὁρθῆς, καὶ ὁ δάκτυλος τῷ αἰθροπού. διὰ δὲ τῶν ἐκείνων τῶν ὁρίτων. τῶν λόγῳ γὰρ λόγονται ἐξ ἐκείνων, καὶ τῶν τῶν δὲ αἰθροπύων ἀνὴρ ἢ ὅξεία καὶ πολλὰ ὡς λέγεται τὸ μέρος ἂν εἴς ἄλλ' ἕνα, τὸ μεθυσμὸν καὶ τὸ ποσὸν διὰ τὸ μὴ ἀφείδω: ἔξ ἂν ᾗ ἢ οὐσία ὡς μέρος, τῷ το σκεπτόν. εἰ οὐκ ὅτι τὸ μὴ ὕλη, τὸ δὲ εἶδος, τὸ δὲ ἐκ τούτων, καὶ οὐσία ἢ τε ὕλη, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι ἄλλ' ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος πινὸς λέγεται, ἔστι δὲ ὡς οὐ, ἀλλ' ἐξ ἂν τῷ εἶδος λόγῳ δὲ τῆς μὴ κοιλότητος ἐκ ἔστι ἢ σφῆξ μέρος, (αὐτῇ γὰρ ὕλη, ἀφ' ἧς γίνεται) τῆς ᾗ σημήματος μέρος πῶ καὶ τῷ ὅλου ἀδριαιότητος μέρος ὁ χαλκός, τῷ δὲ ὡς εἶδος ἐρημέτου ἀδριαιότητος, οὐ λευτέον γὰρ τὸ εἶδος καὶ ἢ εἶδος ἔχει ἔκαστον. τὸ δὲ ὕλην, οὐδέποτε καὶ αὐτὸ λευτέον. διὸ ὁ μὴ τῷ κύκλῳ λόγος ἵκε ἔχει τὸν τῶν τμημάτων ὁ δὲ τῆς συλλαβῆς, τὸν τῶν στοιχείων. τὰ μὴ γὰρ στοιχεία τῷ λόγῳ, μέρη τῷ εἶδος, καὶ οὐχ ὕλη. τὰ δὲ τμήματα τούτων οὕτω μέρη ὡς ὕλη, ἐφ' οἷς ὁπρίνεται: ἐγλυτέρο ἀδριαιότητος τῷ εἶδος, ἢ ὁ χαλκός, ὅταν ἐν χαλκῷ ἢ σφραγιδότητος ἐγλυτέται. ἔστι δὲ ὡς οὐδὲ τὰ στοιχεία πάντα τῆς συλλαβῆς ἐκ τῶν λόγῳ ἐκείνων δὲ, τὰ δὲ τὰ κύματα, ἢ τὰ ἐκ τῶν ἀέρος. ἡ δὴ γὰρ καὶ ταύτα μέρη τῆς συλλαβῆς, ὡς ὕλη ἀδριαιότητος καὶ γὰρ ἡ γραμμὴ ἐκ εἰ διαμερυσμῶν εἰς τὰ ἡμίση φθέρει, ὡς αἰθροπού εἰς τὰ ὅσα καὶ νεφῶς, καὶ σφῆξ. διὰ τῶν καὶ εἰσὶν ἐκ τούτων οὕτως